STRÖMSTAD AKADEMIS FRIA SKRIFTSERIE

Gudmund Bergqvist & Carl E. Olivestam

Som man mäter får man svar

GAL-TAN och andra mätskalor inom politik och media

No. XIV, SEPTEMBER MMXX

ISBN: 978-91-86607-78-4

Strömstad akademis styrelse beslutade 24 juli 2013 att inrätta Strömstad Akademis Fria Skriftserie med följande riktlinjer:

Ledamöter i Strömstad akademi har rätt att utan granskning få manuskript publicerade elektroniskt i Strömstad akademis fria skriftserie. Det enda som gäller är att författaren ansvarar för innehållet och för att det inte strider mot svensk lag eller innehåller copyrightskyddat material. Manus skickas direkt till webansvarig.

Innehållsförteckning

Inledning ____ *3*

Historik och beskrivning av nuläget ____ *6*

Dagens samhälle kräver ny mätskala ____ **8**

Effekten av federalism och överstatliga institutioner ____ *9*

Slutord ____ *11*

Referenser ____ *12*

Bilaga: Lista på möjliga variabler enligt wikipedia.org (19-11-27) ____ *13*

AbstraktI Sverige används ofta GAL-TAN skalan vid sidan av den traditionella vänster-högerskalan i beskrivning av politiken. Kritiken av detta förhållningssätt har inte hindrat användandet.

Att kritisera en använd skala är inte tillräckligt. Den måste ställas mot alternativa skalor och leda fram till en jämförande analys. Mot denna bakgrund presenteras här ett antal andra skalor. En av GAL-TAN skalans svagheter är att den inte beaktar teknisk och medicinsk utveckling och de politiska partiernas inställning till dessa. Vi hävdar behovet av en ny reformerad skala med precisa mätinstrument för att mäta förändringar. Endast med sådana mer utvecklade mätinstrument kan en fortsatt välfärd och trygghet upprätthållas.

Abstract: In Sweden the so-called Gal-TAN Scale if often used instead of the traditional left-right scale regarding parties despite some criticism against it. With this background a number of alternative scales are shown.

One of the weakness of Gal- TAN is the absence of views on technology and .bio medicine IE factors that will change our society and the political parties´ views on this field. There is a need for a new reformed scale for measurement of changes. It is needed for welfare and safety.

Inledning

Vi lever i en tid med stort intresse för värderingar och värdegrunder. Samtidigt inträffar stora förskjutningar inom samhället och för individer genom en fjärde teknisk revolution med digitalisering, robotisering och AI, internationalisering, befolkningsomflyttning, global uppvärmning, sociala media, diskussioner kring ”fake news ” och därtill en ändrad stormaktsbalans och ett ökat antal auktoritära stater.

Dessa förskjutningar har också medfört behov av att mäta värderingar och hur de förändras för att kunna bemästra de svårigheter som därmed uppstår. Olika värde- och värderingsmodeller har konstruerats. Av dessa är Hofstede och World Values Survey (WWW) bland de mest kända och använda. Med båda dessa systemen har studier genomförts sedan 1980-talet. Genom dem har värderingar i olika länder registrerats och man har kunnat fastställa hur olika värderingar har förändrats under årtionden.

Den sistnämnda använder den Inglehart & Welzel skalan angående värderingar med överlevnad-självförverkligande på x-axeln och traditionell-sekulär på y-axeln. Denna mätskala används för att genomföra mätningar och redovisa resultaten av World Values Survey (WVS) (17).

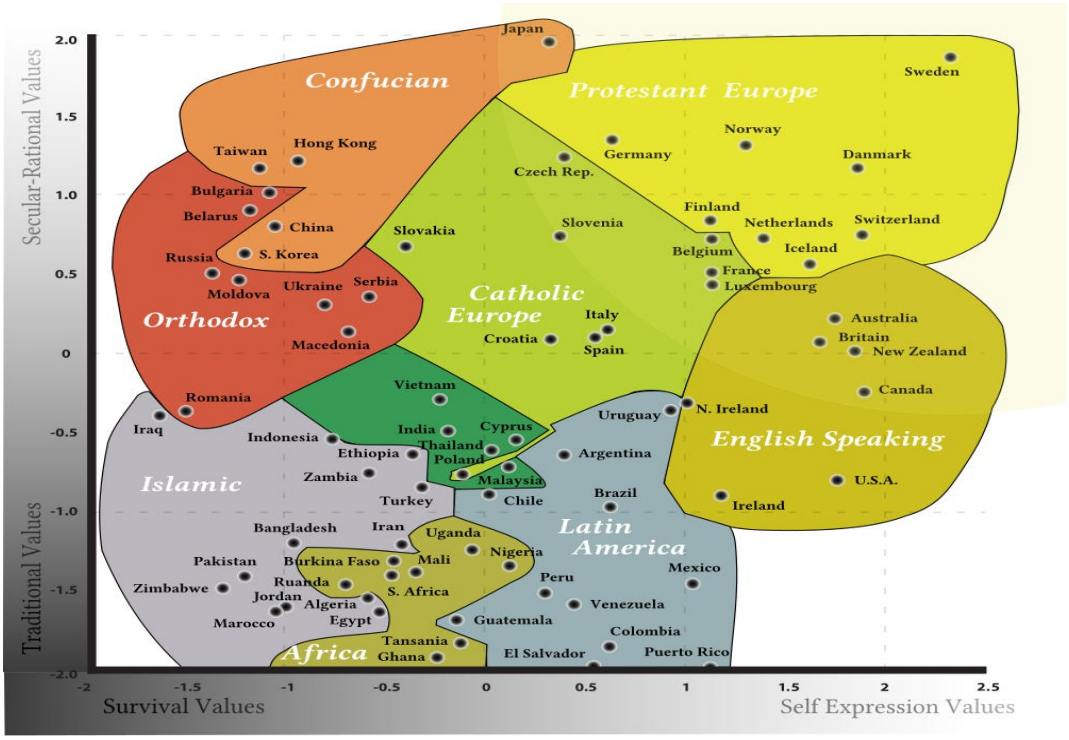

Figur 1. Inglehart & Welzel skalan

Se figur 1 som visar den klassiska Inglehart-Welzel diagrammet, kring vilket mycket av värderingsdiskussioner i forskarvärld och massmedia förts.

Men resultaten kan även återges med en klassisk korsmodell (figur 2): Här ett exempel som belyser invandring i förhållande till stor-respektive liten stat (dvs. en klassisk vänster-höger fråga) i en bedömning av danska partier. Detta exempel visar hur man alltså från denna undersökning kan sätta upp olika variabler från olika länder.

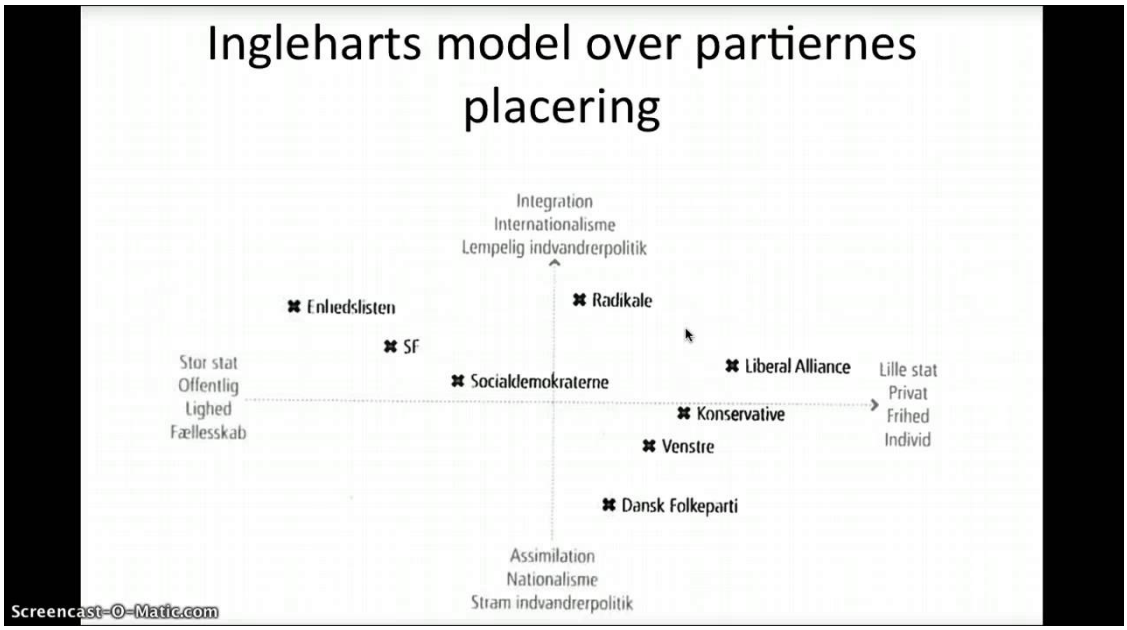

Figur 2. Danska partier inplacerade i Ingelhart-Wentzel diagrammet

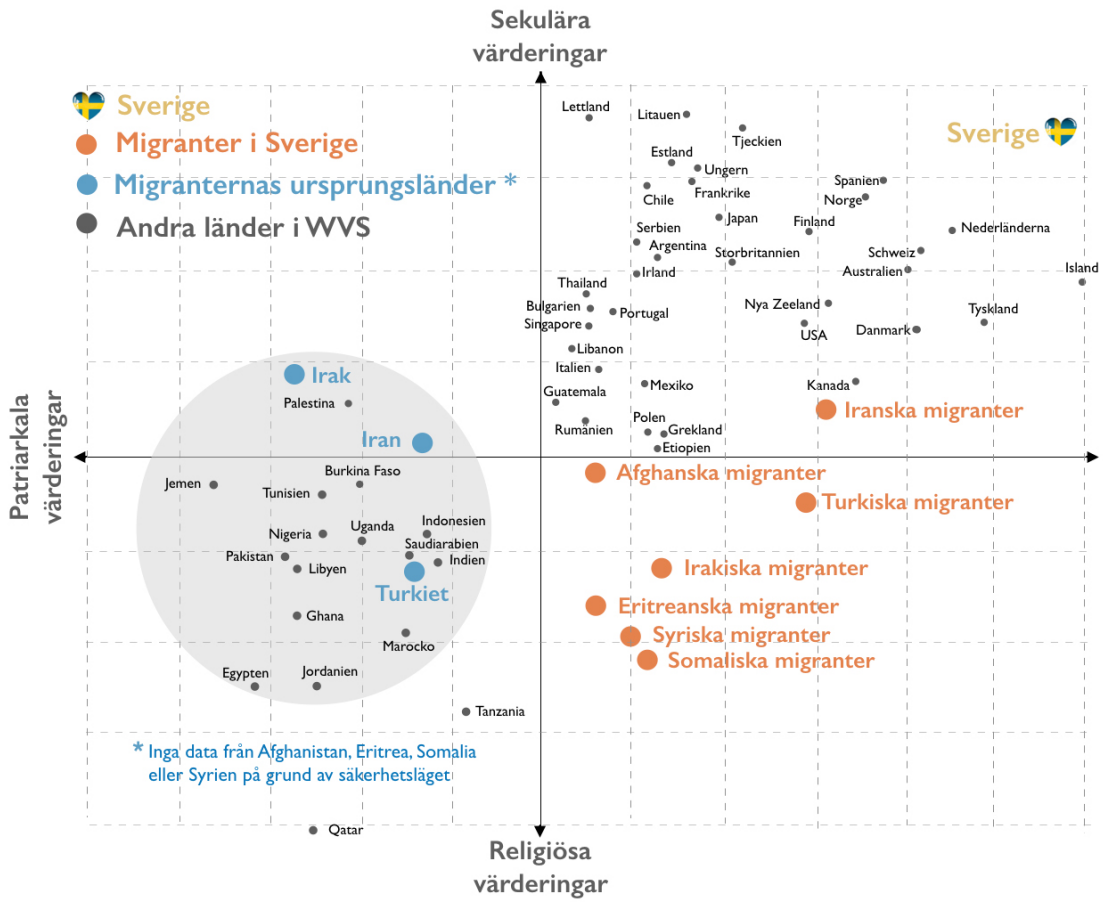

Figur 3. Korsdiagram kring invandring, invandrare och värderingar

Hösten 2019 utgav Strömstad akademi en antologi kring värderingar och den kommer sannolikt att följas av en uppdaterad engelsk version. Där framförs synpunkter på dessa mätsystem och hur de visar på värderingar mellan olika länder (18) skalor som figur 2 visar och det är detta vi i denna framställning avser att diskutera. Beträffande politiska partier och deras placering i olika frågor används däremot andra skalor.

Ett annat exempel på korsdiagram visar data kring invandring, invandrare och värderingar Se figur 3

I USA har i många år rasat ett" kulturkrig" mellan "progressiva och "konservativa om att vara politiskt korrekt. I Sverige har det bland annat handlat om vad som ofta kallas "åsiktskorridoren". Under 1900-talets slut var debatten oftast fokuserad på ekonomi, välfärd och trygghet, men under 2000-talet har även kulturvärden och värdegrunder ingått i denna debatt. Här har skalor av typen Gal-Tan kommit att användas. Men de är bristfälliga och täcker inte stora delar av det kulturella fältet. Och detta leder till att dessa värden försummas: "Det som inte går att mäta finns inte och som man mäter får man svar." Detta dilemma är särskilt tydligt inom den politiskt styrda samhällsdebatten som grundas på bristfälliga mätskalor och accepteras okritiskt i både konventionella massmedia och i än högre drag inom sociala media. Detta resulterar i osäkerhet hos allmänheten om hur de ska kunna värdera det som presenteras för den.

Historik och beskrivning av nuläget

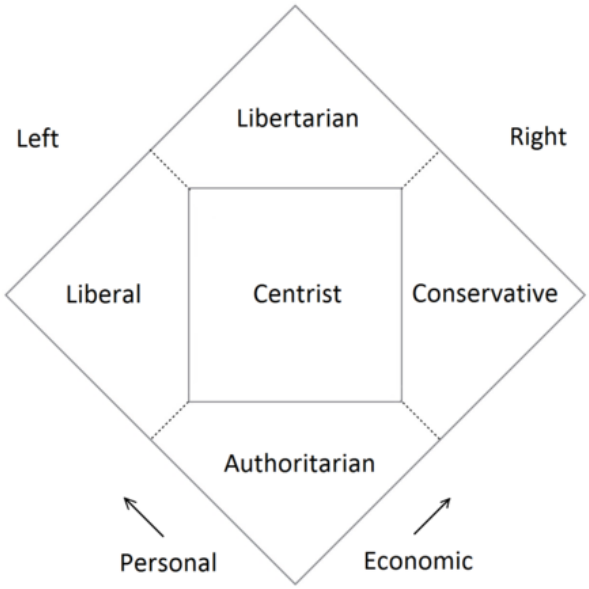

Figur 4. Ursprunglig Nolan-skala

Den franska revolutionen 1789 ledde fram till en nationalförsamling där de som ville bevara samhället satt till höger, de som var förändringsbenägna till vänster i salen. Det bestående blev att de mätinstrument som skapades inom den sociologiska vetenskapen kom att använda en höger-vänster skala. Med nationalförsamlingen om förebild utgjorde höger konservativa värderingar och vänster radikala värderingar.

Med tiden har denna indelning utvecklats så att vänsterskalan innebär: stor stat, jämlikhet, höga skatter, och kollektivism. Och höger skalan har inneburit mindre stat, mindre skatter samt bevarande individens fri- och rättigheter.

Samtidigt med denna skala har forskare gjort försök att framställa andra skalor för att förbättra mätresultaten. Den brittiske psykologen Leonard Ferguson (1950) var en av dem. Och hans insats har levt vidare genom att påverka utförandet *av* Ronald Inglehards mätskala.

Den tysk-engelske inflytelserike psykologen Hans Eysenk publicerade redan 1956 en skala som påminner om den amerikanske grundaren av det libertarianska partiet, David Nolan, som 1971 lanserade rombskala. Olika -ismer placerades på denna skala från liberal, konservativ, libertarian till auktoritativ positionering. Rombskalan täckte också in personliga attityder och ekonomi liksom höger - vänster, där centrum (mitten) är det dominerande. Se figur 4.

Nolan modifierade senare denna skala till en förenklad tvådimensionell modell med x och y axel. Hans åsikt var att personlig frihet och ekonomisk frihet är dominerande och sattes därför på respektive axlar (Figur 5).

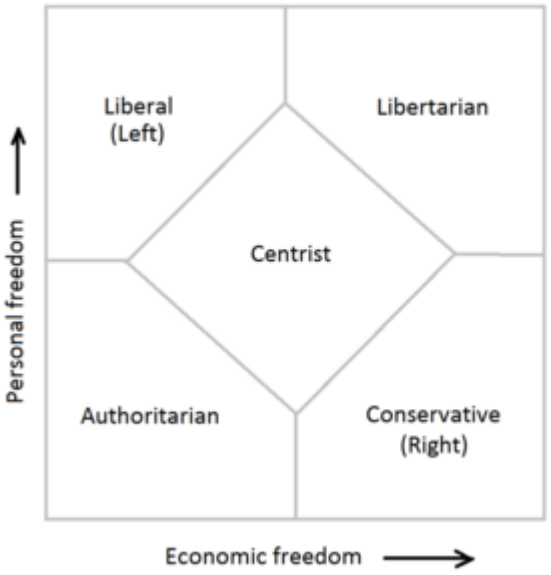

Figur 5. Modifierad Nolan-skala

Denna modell är anpassad efter förhållanden i USA och stämmer inte för Europas stater med sina helt annorlunda partistrukturer. Men andra varianter på denna rombskala har bättre förutsättningar att kunna vinna gehör i Europa. En av varianterna har skalan socialism kontra kapitalism, anarkism, fascism kontra frihet, likhet respektive auktoritetstroende.

Ännu ett försök att anpassa rombmodellen till Europa är en tredimensionell version av Nolans romb. Den benämns Vosem kuben (ryskt ord för talet åtta) och har tillägget en tredje axel kring företagsfrågor, och omfattar åtta olika politiska ideologier (Figur 6).

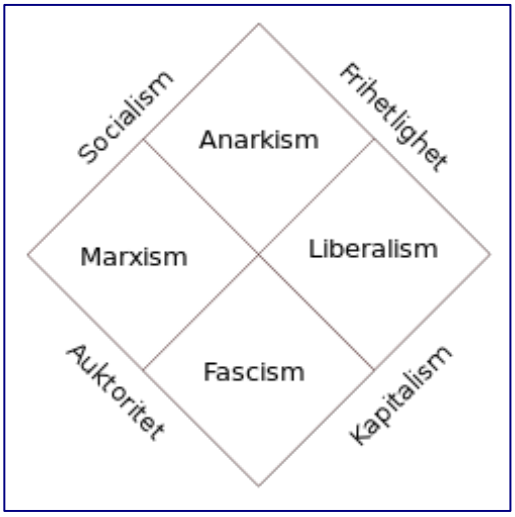

Figur 6. Vosem-kuben

Nya skalmodeller har sett dagens ljus också under 2000-talet. Brian Mitchell (2006) har lanserat en skala grundad på åtta variabler som är anpassad för amerikanska förhållanden (Eight Ways to Run the Country).

Historikern Frances Fukuyama (2012) framställde en modell över stabila respektive instabila stater med rättsstat. ansvarighet och stark- modern där medelläget visar en väl fungerande stat. Med sin skattning kom han fram till att Danmark, Sverige och Storbritannien har sådana exemplariska stater (Figur 7).

Vid sidan av dessa olika modeller har 2000-talet dominerats av GAL-TAN skalan som alternativ till den traditionella vänster - högerskalan utan att alltför mycket diskutera de olika alternativ som visats.

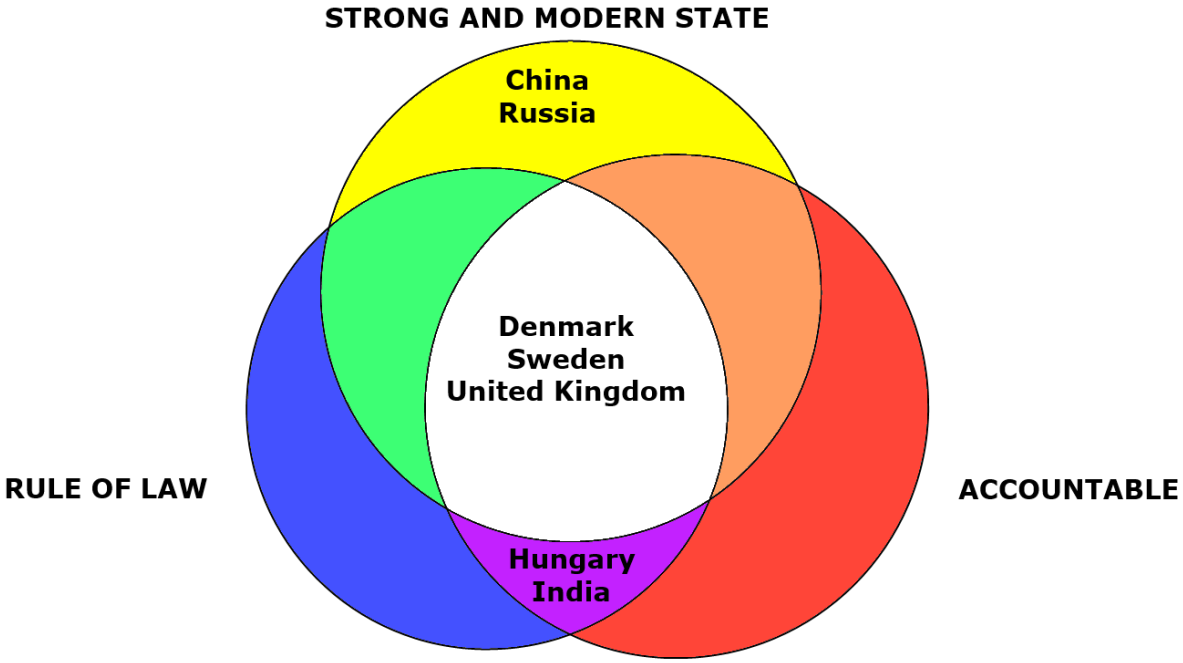

Figur 7. Fukuyama-skalan

GAL-TAN skalan består av två motstående positioner: grön-alternativ-libertarian mot traditionell-auktoritär-nationell.

I svenska massmedia fick Gal-Tan skalan sitt definitiva genombrott i samband med valet 2014 och i än högre grad vid valet september 2018 med dess efterförlopp. I Sverige har massmedia sedan dess alltmer placerat de olika partierna enligt denna skala

Figur 8 nedan visar en typisk Gal-Tan skala nu i kombination med vänster-höger-skala vilket är vanlig kombination. Det är ju en del av de klassiska kors diagrammen där man har olika variabler på de olika axlarna vilket som resultat gett en annan placering än mätningen efter den tidigare vanliga vänster-högerskalan.

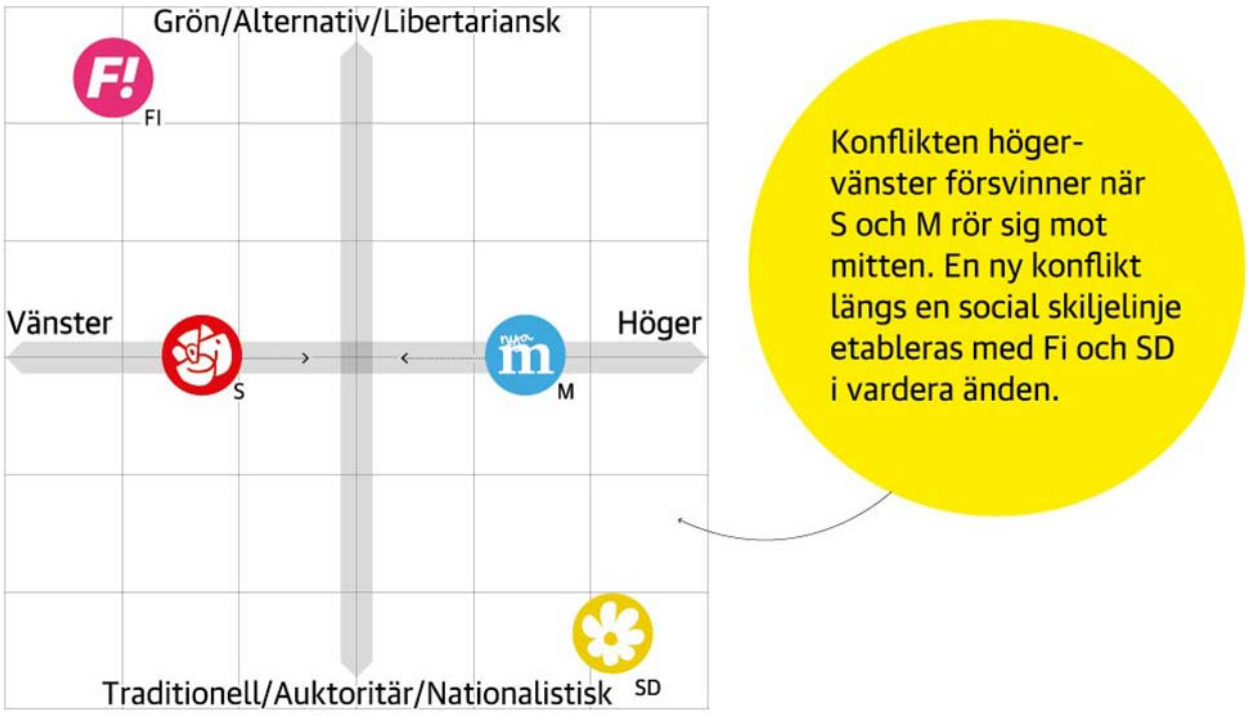

Figur 8. GAL-TAN skalan i kombination med höger-vänsterskalaw

En del forskare och journalister anser att regeringsbildningen i januari 2019 var ett utslag av olika värderingar enligt mätskalan grön-alternativ-libertarian mot traditionell-auktoritär-nationell. De drog slutsatsen att detta innebar att den ersatte den klassiska vänster-högerskalan och har enligt massmedia lanserats i Sverige *av* bland annat Henrik Oskarsson, Göteborgsskolan som en av dess vapendragare *(*Antologin Fragment 2015 och *STV191003 (12, 14)*.

Skalan har av andra kraftigt kritiserats. Statsvetaren Erik Moberg (10) anser att den ger nonsensresultat genom att lägga samman tre skalor i en. Han jämför med att lägga ihop tid, vikt och längd i en skala.

Axess chefredaktör, P J Anders Linder (9) anser att GAL-TAN inte är adekvat (DI 160830). Wikipedia (22) visar som ett exempel på skalans otillförlitlighet att Feministiskt Initiativ och Sverigedemokraterna hamnar i varsin ände av skalan men att de i andra skalor hamnar relativt nära varandra. En kritik mot GAL-TAN-skalan framför statsvetaren Tommy Möller när han pekar på att den på något sätt försöker visa på skillnaden mellan ond och god (11).

Kalle Sundin som representerar den fackliga idésmedjan Katalys (16) angriper GAL-TAN i en debattartikel i Svenska Dagbladet an anser denna skala kan liknas vid att vara ute på kvicksand. Skalmetoden medför en glidning där basala och materiella frågor byts mot frågor om identitetsideologi.

Vi har nyligen i en debattartikel i Dala-Demokraten (20-07-13) kritiserat GAL-TAN-skalan för att den försummar att ta inställning till så för framtiden dominerande områden som teknik och biomedicin (2). Det är dessa områden som kommer att påverkas och skapa framsteg i framtiden liksom de gjort tidigare. Vi påpekade det stora behovet av analys av utveckling och förordade inrättande av expertgrupper för att ge specifik bedömning av olika problem.

Dagens samhälle kräver ny mätskala

Det finns skäl att anta att GAL-TAN skalan inte är kvalificerad nog för att hantera de snabba förändringarna i våra samhällen: digitalisering, automatisering, AI, teknisk utveckling inom

biomedicin; därtill globalisering och uppkomsten av en ny hegemoni, Kina med världsdominerande ambitioner. De geopolitiska förändringarna kräver mer avancerad bedömning grundad på mer kvalificerade och heltäckande mätmodeller.

Som vi redan påpekat har GAL-TAN-modellen brister som är uppenbara när den inte tar hänsyn till naturvetenskap som teknik och biologi samt medicin. Är den uteblivna kritiken från partier och massmedia ett kriterium på deras ointresse för områden som teknikutveckling och biomedicin?

En teknikfråga har dock hängt med i årtionden den om kärnkraft med mycket kraftiga åsiktsskillnader mellan partier, massmedia och allmänhet.

Detta gäller såväl beträffande den nuvarande traditionella och nyare former som bridreaktorer (generation 4), toriumreaktorer och små kraftverk. Bridreaktorer skulle vad vi förstår lösa eller i alla fall minska det stora problemet med långtidsförvaring. Toriumreaktorer är intressanta då tillgången av torium är mycket större än uran och risken för allvarliga olyckor anses vara mindre. Både Norge och Indien har mycket stora toriumfyndigheter.

Exempel på genombrottstekniker som dramatiskt kan komma att förändra våra samhällen är flera. Här måste de politiskt ansvariga med massmedias bistånd göra ett medvetet val: Antingen studerar de dessa teknikområden med stor noggrannhet och förbereder samhället på genombrottet eller tvingas samtliga samhällsmedborgare att anpassa sig till externa aktörer och deras villkor. Politiker och media måste besinna sitt etiska och moraliska ansvar för människornas livsvillkor i ett framtida samhälle. (Olivestam & Thorsén; 13) Ett exempel är miljövänliga magnettåg som kan ersätta konventionella tåg, tunnelbanor och spårvagnar. Ett annat är nollutsläpp från vätgas för elbilar, elbåtar och andra tunga fordon, där ren vätgas produceras med elektricitet från solceller. Inom dessa områden finns det idag några enstaka entreprenörer och eldsjälar som inte har det svenska samhällets stöd, trots att dessa teknikområden har stor potential att bidra till minskade koldioxidutsläpp. Ett färskt exempel på denna försumbarhet är vätgastekniken som de svenska politikerna inte tagit in i sina framtidsscenarier. ”Regeringens samordnare är närmast chockad över vätgasens möjligheter” (24).

Områdena naturvetenskap, och då särskilt teknik och biomedicin verkar vara mindre intressanta för politiker i jämförelse med de sociala sidorna av samhället.

Det är anmärkningsvärt med tanke på att det är teknikutveckling och naturvetenskap som i hög grad bildat förutsättning för vår nuvarande standard och som är vägen för en förbättrad framtid och lösande av många av våra problem i samarbete med politiken och juridik. Den sistnämnda ska sätta ramarna men inte styra den tekniska utvecklingen. Teknikutvecklingen är neutral och det är genom regler samhällsansvariga kan förhindra att de inte utnyttjas på negativt sätt.

Utveckling av övervakningssystem inklusive ansiktsinkänning i Kina visar hur auktoritära krafter kan använda teknik. Sociala media som användas för fake news, rasism och förtal. Vi har varit naiva i vårt sätt att se framsteg. och ej skapat regler.

Ett närliggande exempel är handhavande av elscooters, där inga regler fanns för förvaring, var de ska framföras och hur fort etc (Wigblad; 20). Våra attityder till och styrning av teknik och medicinsk utveckling är essentiell för att undvika problem i framtiden och det måste finnas regler för att undvika missbruk.

Effekten av federalism och överstatliga institutioner

Synen på federalism och överstatliga institutioner och deras effekter på utveckling och framtid är lätt att försumma i olika skalmodeller. FN, WTO, EU, Nato för att inte nämna den för

närvarande mest aktuella, WHO är förhållandet till dessa särskiljande för stater och politiska partier liksom massmedia. När USA president bestämt att landet lämnar denna organisation deklarerar samtidigt den utmanande presidentkandidaten att han ska se till att landet återinträder om han vinner presidentvalet 2020.

I Sverige uppvisar de politiska partierna både skillnader och likheter i förhållande till dessa institutioner. När det gäller NATO är moderaterna för, socialdemokraterna emot och både vänsterparti och sverigedemokrater emot.

Beträffande FN är alla mer eller mindre för trots dess klara misslyckande, beroende på låsningar i säkerhetsrådet och ordförande från icke demokratier i de i olika grupper. De mest flagranta exemplen är att gruppen för yttrandefrihet har ordförande från Nordkorea, för religionsfrihet från Iran och för kvinnofrågor från Saudiarabien. Området är alltså synnerligen komplext men FN är trots detta betydligt mera framgångsrikt beträffande sina specialistorgan.

Andra område är frihandel och globalism. Något som internationellt fått stor betydelse på grund av den nuvarande USA presidentens isolationistiska politik och uppsägande av internationella avtal liksom Storbritanniens folkomröstning som lett till att landet lämnat EU.

Globaliseringen anses ha bidraget till att lyfta 100tals miljoner människor ur fattigdom, men den hotas av en växande nationalism. Den nuvarande GAL-TAN skalan kan med rätta kritiseras för att ge en ofullständig, ovetenskaplig och felaktig bild av både samhälls- och världsutveckling.

Därtill totalt försummande av områden som kommer att på verka framtiden: teknik, biomedicin och globala frågor.

Vår genomgång av tillgängliga mätskalor visar att samtliga har brister. Vi behöver olika skalor som tillsammans kan belysa mångfalden och komplexiteten. Politiska beslutsfattare och massmedia bör bredda sina underlag så att sociala media och allmänheten får kunskap och insikt om komplexiteten. Vi har funnit goda skäl att anse att olika skalor ska användas för olika ändamål. Detta ställer frågan kring ska en skala vara nationell eller internationell?

Politiska spektra och kartor kan användas för bedömning av framtid (forecasting) enligt Sulashin (18). Användande av värdekartering för att styra geopolitisk spel har även framförts i Strömstad akademis antologi kring värderingar. (19)

De mätinstrument som används måste vara så heltäckande som möjligt och kräver att sådana måste kan utvecklas för att ge ökad precision. Det kräver att även synen på ”alternative facts” bör tas in i sammanvägningen.

Våren 2020 skakades värden av en pandemi covid-19 med oräkneliga sjukdomsfall och dödsfall i flera tusental. Det medförde ett plötsligt och oförberett tryck på samhälle och sjukvård, hotande recession, kraftiga men tillfälliga börsfall, nedstängning av hela samhällen och stängda gränser. Världen verkade kastas in i en ny period, ett paradigmskifte av oväntat och oönskat slag. Många frågor aktualiserades plötsligt kring globaliseringens för- och nackdelar. Lika oväntat uppstod brister i det svenska liksom omvärldens beredskap för framtiden: Behov av re-industrialisering, värnande av strategiskt viktiga industrier, värnande och utveckling av teknologi liksom förekomst av adekvata beredskapslager och mindre beroende av just in time leveranser.

En sammanfattning av den debatten kring samhället-världen efter Covid-19 har gjorts i Strömstad akademis nyhetsbrev, (maj 2020; 1).

Olika aspekter av katastrofberedskap bör tas upp i framtida skalmodeller som bör ha med variabler för robusthet som tex lokal-regionaltillverkning respektive import från andra delar av världen, storlek av beredskapslager etc.

De redskap inklusive mätinstrument som ett samhälle har tillgång till för att analysera olika situationer och därefter kunna vidta olika åtgärder måste vara effektiva och skiljas från de ineffektiva. I annat fall uppstår en ryckighet och obalans. Detta har visat sig med stor tydlighet i den svenska regeringens och riksdagens agerande avseende försvarsberedskapen. Runt sekelskiftet nedrustades den svenska militära försvarsmakten grundat på ideologiska värderingar och felbedömningar. Något årtionde senare visade en ny analys att den förra omvärldsorienteringen inte längre var giltig. Brister i det militära försvaret upptäcktes orsakad av en stark upprustning i vår närmaste omvärld. Det ledde till en oförutsedd helomvändning inom riksdag och regering. Men denna uppmärksamhet medförde att ett helt annat område inom beredskapen som samtidigt med den militära nedrustningen hade nedbantats nu totalt försummades. Ingen uppmärksamhet ägnades åt de brister som på grund av försummelse fanns inom försvaret för vård och omsorg.

Exemplet visar skriande behov av skalmodeller med vidgade antal parametrar bör kunna vägleda och rätt värdera risker och möjligheter för framtiden.

Vi lär oss nytt varje dag, heter det i nyhetsrapporteringen från inblandade myndigheter och regeringen avseende corona-pandemin. Men tyvärr ofta för sent. Med vidareutvecklade instrument bör framtida utmaningar kunna hanteras mer professionellt. Denna pandemi inte är den sista. Ännu större katastrofer kan komma att drabba nationer som Sverige och världens om exempelvis en generell antibiotikaresistens. Den globala uppvärmningen kommer ge omfattande inverkan på våra levnadsförhållanden med svält och torka i vissa delar av världen och är ett betydligt större hot än covid-19.

Slutord

Troligen kan en lösning vara olika mätskalor för olika ändamål och en allsidig sådan. Det bör vara en bättre uppgift än den nuvarande för institutioner som SOM-institutet men också för olika expertpaneler och teknikvärderingsinstitut att försöka få fram olika kompletterande skalor. Detta eftersom politiker, massmedia och allmänhet verkar ha svårighet att kritiskt tolka forskarpresentationer och resultat som mätskalorna uppvisar. (Wigblad; 20, 21). En mångsidig och konstruktiv debatt och i dessa frågor är nödvändig. Välfärden och tryggheten kräver detta beträffande vårt land liksom internationellt för att stärka försvaret för den konstitutionella demokratin och rättsstaten mot olika auktoritära stater och tendenser. Detta är speciellt nödvändigt i en situation när världen och Sverige genom gått den kanske största krisen på många år. Det kommer att krävas hårt och rationellt arbete för att nå en stabil framtid som ger trygghet och tillit till våra samhällsmedborgare.

Skalmodeller har tillkommit i och för sin tid och alla har ett bäst före datum att ta hänsyn till. De stora och snabba förändringar som sker i dagens globala värld visar tydligt att nya mer allomfattande skalmodeller måste komma med andra dimensioner för att öka dess analytiska del. Om inte detta sker måste beslutsfattande grundas på andra mer komplexa sammansättningar. Vi anser att det är hög tid att ersätta ett idag inflytelserikt expertinstitut med ett antal expertgrupper i dialog med varann och med beslutsfattare. För som vi hävdar: Som man mäter får man svar!

Vi har själva en ide om nya skalor men återkommer efter en debatt i ämnet

Referenser

1 Bergqvist Gudmund & Olivestam Carl E Dala-Demokraten 20-07-13

2 Bergqvist Gudmund Efter covid-19 Strömstad akademi, nyhetsbrev, maj 2020

3 Bergström Annika et al i Fragment (antologi) Göteborg 2015

4 CHES 1999 Kulturell dimension

5 Dahl Svend Vänster höger med nytt innehåll GP 2019-05-23

6 Economist The new political divide 2016-07-30

7 Eklund H. SvD 19-05-13 Om Gal-Tan och EU

8 Hooghe Lisbeth et al . Comperative Political Studies 2002-35(8) 965

9 Linder P J Anders Bristerna i Gal-Tan-skalan. Dagens industri 2016 08 30

10 Moberg Erik. Mobergpublications.se/cultural/scales

11 Möller Tommy. Moderater i motvind. Axess TV 2017(youtube)'

12 *Ohlsson, Jonas; Oscarsson, Henrik; Solevid, Maria. "Ekvilibrium". SOM-Institutet. S 20. Läst 1 november 2016.*

13 Olivestam, Carl & Thorsén Håkan. Etik och människans livsvillkor. Liber 2012

14 Oskarsson Henrik "Hur endimensionellt är det svenska partisystemet?", henrikoscarsson.com, 24 januari 2015. Åtkomst den 12 november 2019.

15 Sundberg Robert Allt om Gal-tan. Dalademokraten 2018-08-13

16 Sundell Kalle. Svd Debatt 2020- 02 -15

17 Sulakshin S A quantitive political spetrunm and forecasting of social evolution, Internationa Journal of Interdisciplinary Sciences 2010:5: 55 : https://doi.org/10.18848/1833-1882/CGP/v05i04/51654

18 World Values Survey. org

19 Värderingar. Antologi Strömstad akademi 2019

20 Wigblad Rune. Krönika om teknik STNB 20-01-18

21 Wigblad Rune Strömstad akademi Videoserie nr 10

22 Wikipedia .svensk .sökt gal.tan sökt 20-07-10

23 Wikipedia -engelsk sökt 190512(political spectrum)

24 Överberg Ulf Om värderingar GP 2018- 10-03

25 Vätgas ska lyfta Europa. – Tyskland går i bräschen. SvD 20200720

Bilaga: Lista på möjliga variabler enligt wikipedia.org (19-11-27)

Fundera på vilka av dem om kan vara användbara!! Observera att denna lista är inte är klar när det gäller inställning till teknologi, biomedicin. AI etc och naturligtvis ej till frågor på lång sikt som transhumanism om sådan skulle bli verklighet.

Kanske dessa frågor kunde höra till förändringar, men detta uppfattas nog mera gällande samhället i övrigt

Focus of political concern: communitarianism vs. individualism. These labels are preferred [47] to the loaded language of "totalitarianism" (anti-freedom) vs. "libertarianism" (pro-freedom), because one can have a political focus on the community without being totalitarian and undemocratic. Council communism is a political philosophy that would be counted as communitarian on this axis, but is not totalitarian or undemocratic.

- **Responses to conflict:** according to the political philosopher Charles Blattberg, those who would respond to conflict with conversation should be considered as on the left, with negotiation as in the centre, and with force as on the right. See his essay "Political Philosophies and Political Ideologies".[48]
- **Role of the church:** clericalism vs. anti-clericalism. This axis is less significant in the United States (where views of the role of religion tend to be subsumed into the general left–right axis) than in Europe (where clericalism versus anti-clericalism is much less correlated with the left–right spectrum).
- **Urban vs. Rural:** This axis is significant today in the politics of Europe, Australia and Canada. The urban vs. rural axis was equally prominent in the United States' political past, but its importance is debatable at present. In the late 18th century and early 19th century in the United States, it would have been described as the conflict between Hamiltonian Federalists and Jeffersonian Republicans.
- **Foreign policy:** interventionism (the nation should exert power abroad to implement its policy) vs. non-interventionism (the nation should keep to its own affairs). Similarly, multilateralism (coordination of policies with other countries) vs. isolationism and unilateralism
- **Geopolitics**: Relations with individual states or groups of states may also be vital to party politics. During the Cold War, parties often had to choose a position on a scale between pro-American and pro-Soviet Union, although this could at times closely match a left–right spectrum. At other times in history relations with other powerful states has been important. In early Canadian history relations with Great Britain were a central theme, although this was not "foreign policy" but a debate over the proper place of Canada within the British Empire.
- **International action:** multilateralism (states should cooperate and compromise) versus unilateralism (states have a strong, even unconditional, right to make their own decisions).
- **Political violence:** pacifism (political views should not be imposed by violent force) vs. militancy (violence is a legitimate or necessary means of political expression). In North America, particularly in the United States, holders of these views are often referred to as "doves" and "hawks", respectively.
- **Foreign trade:** globalization (world economic markets should become integrated and interdependent) vs. autarky (the nation or polity should strive for economic independence). During the early history of the Commonwealth of Australia, this was

the major political continuum. At that time it was called free trade vs. protectionism.

- **Trade freedom vs. trade equity:** free trade (businesses should be able trade across borders without regulations) vs. fair trade (international trade should be regulated on behalf of social justice).
- **Diversity:** multiculturalism (the nation should represent a diversity of cultural ideas) vs. assimilationism or nationalism (the nation should primarily represent, or forge, a majority culture).
- **Participation:** democracy (rule of the majority) vs. aristocracy (rule by the enlightened, elitism) vs. tyranny (total degradation of Aristocracy, ancient Greek philosophers such as Plato and Aristotle recognized tyranny as a state in which the tyrant is ruled by utter passion, and not reason like the philosopher, resulting in the tyrant pursuing his own desires rather than the common good.)
- **Freedom:** positive liberty (having rights which impose an obligation on others) vs. negative liberty (having rights which prohibit interference by others).
- **Social power:** totalitarianism vs. anarchism (control vs. no control) Analyzes the fundamental political interaction among people, and between individuals and their environment. Often posits the existence of a moderate system as existing between the two extremes.
- **Change:** radicals (who believe in rapid change) and progressives (who believe in measured, incremental change) vs. conservatives (who believe in preserving the status quo) vs. reactionaries (who believe in changing things to a previous state).
- **Origin of state authority:** popular sovereignty (the state as a creation of the people, with enumerated, delegated powers) vs. various forms of absolutism and organic state philosophy (the state as an original and essential authority) vs. the view held in anarcho-primitivism that "civilization originates in conquest abroad and repression at home".[49]
- **Levels of sovereignty:** unionism vs. federalism vs. separatism; or centralism vs. regionalism. Especially important in societies where strong regional or ethnic identities are political issues.
    - European integration (in Europe): Euroscepticism vs. European federalism; nation state vs. multinational state.
- **Openness:** closed (culturally conservative and protectionist) vs. open (socially liberal and globalist). Popularised as a concept by Tony Blair in 2007 and increasingly dominant in 21st century European and North American politics.[50][51]